



DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
MÓRICZ PÁL.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Piacz-utca 40. szám. — Telefon 412.

Az egységes Kossuth-párt.

Nem ült fel az uszítatóknak.

Velők megy a nemzet is.

Debreczen, július 1.

A hírlapokban, a kulisszák megőlt hetek óta folytak az uszítatók, melyekkel nyílt és különféle fajta ellenségeink, többször a barátság leple alatt is, Bécs hasznára és a magyarság végzetes kárára a függetlenségi- és 48-as Kossuth-pártot akarták felrobbantani vagy legalább is szétrobbantani.

Midőn az elvekről, Magyarország-gazdasági téren való érvényesüléséről volt szó, kezdődött az aknamunka, hogy amit Justhék akarnak, azt Kossuthék nem akarják. Tudniillik: — ki, a bankos? Ki, a nem bankos? Majd a koalícióban elfajult- és tultengő közügyesek hatalmának fentartása miatt kezdődött az uszítatók Kossuth-személyének oktalan előtérbe tolása mellett? Ezután Lukács László vigéckedése során kerestek és találtak alkalmat a Justhék meggyauszítgatására, hogy a nyers hatalomért az elveket is, hazánk függetlenségét is képesek feladni? Izgatták Kossuth Ferencnek a személyes érzékenységét is! Még tisztességtelen eszközökkel is igyekeztek felkavarni a függetlenségi párt belbékéjét és egységét.

Midőn pedig sötét munkájok sikerét biztosítottak látták, felgyújtották a

kanócot! Kajánlélekkel várták, lesték ezek a bécsi bujtatók a robbanás gyilkos hatását. Hála Istennek csalódtak! Semmiféle robbantás, semmiféle szakadás nem következett be. A szerdai nagy pártgyűlésen országos pártunknak bölcsessége, józansága, tisztos ragaszkodása elveinkhez nyilvánult meg felemelő módon.

Egyhangulag, egyértelműleg utasították vissza a bécsi Mefisztó Lukács fajtalan csábítgatásait; sőt még szilárdabban tömörültek a bekövetkező megpróbáltatások ellen. Győztek az elvek és a párttagok józansága az uszítatók felett. Bizalmi kinyilatkoztatásokra sem volt szükség; mert ha egyetért a párt egyet kell érteni a vezéreknek is. A nemzet is bizodalmasan halad velők.

Bár tiszteljük szerénységét, mégis fel kell említenünk, hogy a szerdai egyhangu határozat előkészítésében tekintélyes része volt a debreceni II-dik választókerület szeretett és kiváló képviselőjének, Bakonyi Samu doktornak is. Bakonyi Samu, mint az országos párt intéző-bizottságának mindenkitől tisztelt, becsült tagja, fáradozott. A szerdai egyhangu határozat mellett! Az országos párt ezen hatalmas fellépésének a kihátása nem is fog elmaradni. A függetlenségi zászló alatt tömörül a nemzet. A bécsi bérenc politika kudarcával végződik a küzdelem, melyet a korona gonosz tanácsadói oktalanul idéztek fel, mert már ismét nem férnek a bőrökben.

Lukács László a királynál.

A függetlenségi párt mellőzése.

Budapest, július 1.

Lukács László ma reggel Bécsbe érkezett és délelőtt 11 órakor külön kihallgatáson jelent meg a király előtt. Ezen az audiencián a homo regiusz jelentést tett tárgyalásainak lefolyásáról és eredményéről és ez a jelentés a legélesebben a függetlenségi párt és különösen Kossuth Ferencz ellen irányult. Ezt igazolják azok a bécsi jelentések, amelyek közvetlenül Lukács Lászlótól erednek és azt hangsúlyozzák, hogy Kossuth Ferencznek, Justh Gyulának a királyhoz való meghívása fölöslegessé vált. Ez tehát azt jelenti, hogy a király mellőzi a függetlenségi pártot és a válság megoldásánál nem veszi tekintetbe. Szóval a király a többség ellenére kíván kormányt alakítani.

A politikai világban a déli órákban terjedt el az a hír, mindenféle érthető feltűnést keltve. Justh Gyula, akinél a délelőtti folyamán igen sok képviselő fordult meg, a hír vétele után azonnal a kereskedelmi miniszteriumba ment, ahol fél 12 órától kezdve közel másfél óráig tárgyalt Kossuth Ferenczel. Azt hiszik, hogy nyári miniszterium fog alakulni s öszszel fog a végleges megoldás bekövetkezni.

Hireink a következők:

Lukács audienciája.

Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: Lukács László belső titkos tanácsos ma reggel 6 óra 20 perckor Budapestről ideérkezett és a Krantz-szállóba hajtatott. Itteni lakásán megérkezése után néhány perccel kézbesítették a királyi kihallgatásra szóló meghívót. Lukács László egy negyed 11 órakor távozott el szállóbeli lakásáról és a Burgba hajta-

Álom.

Irtá: Krúdy Gyula.

Egy barátom, akivel sokszor együtt vagyok és éjjelente hosszasan elbeszélgetünk, ezt mesélte nekem a minap:

— Én mindig az ácsot játszottam nagyhétben, midőn még a középkorban élttem egy kis felvidéki német városkában, ahol muzsikáló-kut állott a piac közepén. Én voltam a bibliai ács a passzió játékban és szép hosszú barna hajam volt, szomorú szemem és bő fehér ruhám.

Szerepem mindössze annyi volt, hogy én róttam össze a kereszfát, amelyre Jézust megfeszítették. Énekelni nem kellett, őrt állani sem kellett s ezért mindig elég időm maradt ahhoz, hogy az asszonyokkal foglalkozzam — a bibliai asszonyokkal.

Máriát abban az időben egy Mária nevű, vöröshaju, fehérarcú és kövérkés polgárnő játszotta. Ah, most már a nevére is emlékszem: Schusztér Mária volt a valóságos neve és a mai világban bizonyára híres drámai művésznő lesz vala belőle. De akkor még — a muzsikáló-kut és az esténként becsukott városkapuk idejében — az esztendő nagyrészt csipkeveréssel töltötte egy hegyestetejű, vasrostélyos ablaku, ódon házikóban, amely nem messzire volt a Három Henrikekhez címzett korcsmától, ahol viszont én szoktam üldögelni

délutánonként a szivárványszínű ablak mellett, egy ön-korsó társaságában.

A falon egy muskétás-katona zálogba vett bivalybőr mellénye függött és a korcsmárost Fritznek hívták, — az ablak mellett, a széles asztal mellett, amelynek deszkájába az utazók befaragták kedvesük nevét, mindig-mindig a vöröshaju, fehérarcú Susztér Márián gondolkodtam, akit persze csak vasárnap láthattam, midőn a templomba lépkedett. A templomban az én helyem az orgona fújtatója mellett volt kijelölve, mert amolyan diákos ember voltam, aki, ha józan állapotában volt, szép betűkből irtam meg a leveleket, amely levelek megírására megbízást kapott a városbeli polgároktól.

A fújtató mellett, a fújtatót nyomogatva kevés időm volt arra, hogy Máriát kellően megfigyelhessem a templomban. Különbem sem láthattam egyebet térdeplő alakjából, mint fehér főkötőjét és fekete ruháját. De ez is elég volt nekem néha. . . Elég volt ahhoz, hogy este-fel a Három Henrikeknél összeverekedjek a vándorló katonákkal, akik néha jól helyben hagytak.

De a börtön szalmáján is, fájó sebeimmel bölögtem arra, hogy Máriáért szenvedek, míg ő, ha hallott is a korhely diák garázdálkodásáról, bizonyára nem tudta, hogy azért mentem rá a vándor-katonákra, mert ki-mondhatatlanul szerettem. . . szerettem.

Az orgona fújtatója mellett, vagy a levelek irásánál, — 3 Henrikeknél vagy a városi börtönben mindig csak őt szerettem. Vörös haját, fehér arcát szürke, rejtelmes szemét és gömbölyű vállát. Azelőtt, amíg a barát-kolostorban inaskodtam és az öreg apácákat tánczoltattam a kolostori multságokon, soha sem tudtam, hogy mi az a szerelem. Egy öreg apáca megérte ugyan egyszer, hogy hajdanában ő szerelmes volt egy Wallestein-bojnyikba és az mindjárt megverte, amikor holdtalan, sötét éjszakákon a város falai alatt találkoztak.

De mindez olyan régen volt, hogy az öreg apáca sem tudott teljes bizonyossággal visszaemlékezni a részletekre, — honnan tudhattam volna tehát addig, hogy mi az a szerelem?

De mikor Máriát a nagyheti passziójátékban először megláttam hosszú fehér köntösében, kibontott hajával és szürke szemével, mindjárt tudtam, hogy az öreg apáca valószínűleg igazat mondott.

Tudniillik legelőször én is megverni szerettem volna Máriát, és aztán megölelni, megölelni. . . Még most, vagy négyszáz esztendő után is ugrál a vérem a szívem tájékán.

Egy este aztán, mikor nagyon sokat ittam a 3 Henrikeknél és egy kicsinyt kótyagosan bandukoltam az elsötétet utcákon; hogy összeverekedjek a legelső drabanttal, akit ki tudok huzni valamelyik kapu alól, különös dolog történt.

tott, ahol fél 11 órakor külön kihallgatáson jelent meg ő felségénél. Lukács László e kihallgatáson kimerítő jelentést tett ő felségének a függetlenségi párt határozatáról és Budapesten folytatott tárgyalásainak eredményéről s előterjesztette további javaslatait.

A király mellőzi Kossuthot és Justhot.

Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek és Justh Gyula képviselőházi elnöknek kilátásban volt legfelsőbb kihallgatásáról a mai lapok különböző híreket közölnek. Többek között egyes bécsi lapok felvetik azt a kérdést, vajjon Lukács László lesz-e abban a helyzetben, hogy ígérete szerint Kossuth Ferencz és Justh Gyula számára kihallgatást eszközöljön ki ő felségénél. A Budapesti Tudósítóval erre nézve illetékes helyen a következőket közlik:

— Tény az, hogy Kossuth Ferencz és Justh Gyulának a kihallgatása ő felségénél kilátásban volt véve, amit Lukács László Kossuth és Justh előtt nem is titkolt. Ez azonban a végrehajtó-bizottság összehívása és döntése előtt történt, amikor Lukács Lászlónak még ideje sem volt a Kossuth Ferencz által megjelölt pártférfiakat meglátogatni és abban a feltevésben volt tervbe véve, hogy a függetlenségi párt végrehajtó-bizottsága végleges határozatot nem fog hozni, hanem megvárja a megbeszélések eredményét. Ha ez így történt volna, akkor Kossuth Ferencz is, Justh Gyula is megkapta volna a királyhoz való meghívást. Miután azonban a végrehajtó-bizottság be sem várva Lukács László tárgyalásait a Kossuth Ferencz által megjelölt öt bizalmiférfit, meghozta a végleges elutasító határozatot, teljesen feleslegessé vált Kossuth Ferencz és Justh Gyulát ő felsége által kihallgatásra meghívni.

Lukács és Kossuth.

Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: Egy kommuniké szerint Lukács László lett volna az, aki a végrehajtó-bizottság sürgős összehívását követelte Kossuth Ferencztől. Ezzel szemben illetékes helyen a „Budapesti Tudósító”-val a következőket közlik: Hogy mi történt Kossuth Ferencz és Lukács László között, azt csak ők tudnák megmondani, miután közöltük a tárgyalás négy szemközti folyt. Rá kell azonban mutatni arra a körülményre, hogy Kossuth Ferencz ajánlotta Lukács Lászlónak, mint homo regiusnak, hogy rajta kívül még öt más pártférfiival tárgyaljon. Tudva volt Kossuth előtt, hogy e tárgyalások csakis kedden délután mehetnek végbe, miután kedden délutánra a végrehajtó-bizottság össze volt hívva. Ha Lukács László előzetesen tudta volna, hogy a végrehajtó-bizottság végleges határozatot fog

hozni, akkor Kossuth e tanácsának semminemű értelme nem lett volna. Lukács László abban a feltevésben fogadta el Kossuth tanácsát, hogy rajta kívül még öt bizalmiférfit tárgyaljon, hogy a végrehajtó-bizottság végleges határozatot nem fog hozni.

Tanácskozás Justh Gyulánál.

A képviselőház elnöki fogadótermében ma is nagy számban gyűltek össze a képviselők Justh Gyulánál. Ott voltak többek között gróf Batthyány Tivadar, Földes Béla, Rátka László, Leszkay Gyula, Balogh Ernő, Gaál Gaszton, Tussek Sándor, Barabás Béla, Laehae Hugó és még sokan. A képviselők teljes egyetelműséggel egy fogtak föl a tegnapi pártértekezletet és az azt követő beszélgetéseket, hogy a párt egysége imponzáns módon nyilvánult meg és hogy a párt Kossuth Ferencz vezetésével alatt tömören száll harcba az önálló bankért.

Munkatársunk előtt Barabás Béla és gróf Batthyány Tivadar aelnökök így nyilatkoztak:

Gróf Batthyány Tivadar.

— Egynéhány lap azt állítja rólam, hogy én a tegnapi pártértekezleten Kossuth Ferencznek könyörögtem volna, hogy ne szólaljon föl. A tény az, hogy amit Kossuth enunciatá a Lukács-féle javaslatra vonatkozó határozatot, én is, épp úgy, mint mások, figyelmeztettem arra, hogy az intéző-bizottság tegnapi napelőtti megállapodása értelmében a pártkonferencián kizárólag a Lukácsnak adandó válasz tárgyalandó. Erre figyelmeztettek többen és Kossuth bizonyára ezen megállapodás folytán zárta be az ülést.

— Ami azt a kérdést illeti, hogy egységes-e a párt, vagy sem, válaszom az, hogy igenis történtek gyakran, már évek óta, kísérletek a párt egységének megbontására, ezzel szemben azonban áll az a tény, hogy ezek a kísérletek mindig meghiúsulnak és minden komoly pillanatban a párt teljesen egységes álláspontot foglal.

Barabás Béla.

— Én azt hiszem, hogy most már csak darabont-kormány következhetik. Kossuth Ferencz a vezérem, őt követem s nem látom semmi okát a külön szervezkedésnek, különösen amikor mindenki hangoztatja, hogy a párt egységes és teljes bizalommal követi Kossuth Ferenczét. Nincs is semmi értelme a szét-huzásnak most, amikor egészen bizonyos, hogy egy újabb nemzeti küzdelemben amugy is egyesülnie kell minden magyarnak.

A drabantok szokás szerint elbujtak előlem, a Szent Angelika tornyában kilenczet vert az óra és csak itt-ott látszott világosság a jó bezárt polgárházakban (Budeusz ur haldoklott éppen, az ötvös az arany-marháiban gyönyörködött és Jurkóéknál kisébát vártak, — itt volt világosság.)

Talán huszadszor kerültem már el a Schusztter-ház előtt, amelynek egyik emeleti ablaka mögött aludt az én drága kedvesem és a lépéseim viszhangoztak a csöndes városban. Az erdő zugott a városon kívül a holdtalan éjszakában és én szokásom szerint majd hangosabban ismételttem az én drága édesem nevét:

— Mária . . . Mária . . . Mária . . .

De az is lehetséges, mert hiszen sok bort ittam ezen az estén, hogy úgy üvöltöttem mint télen a farkasok a Szent-János kapun kívül.

S egyszer csak megnyitott az ablak a Schusztter-házon és a sötét éjben a nevemet hallottam mondani.

Megállottam és hallgatóztam. A két kezem szívemre szoritottam, hogy elhallgattassam annak dobogását.

— Joánnesz! — szólt a hangja és a sötét éj megremegni látszott a gyönyörűségtől hogy a hang belerepült.

— Itt vagyok — mondtam, minden erőmet összeszedve.

— Fel tudnál-e jönni hozzám, hogy senki, senki meg ne lásson? — kérdezte az én drága

mindenségem és én szinte megtántorodtam a boldogságtól.

De az ablak magasan feküdt, egy macska sem mászhatott volna fel odáig és ezért csüggedten feleltem:

— Nem érhetlek el, én drágaságom.

— Tudsz-e kötélén mászni? — kérdezte rövid idő múlva.

— Tudok, — feleltem. — A toronyba is kötélén másztam, mikor még a kolostorban laktam.

— Vigyázz! — hangozott a Mária szava és a sötétben egy kötél vége csapódott felém. Én már el is kaptam és mászni kezdtem felfelé, mint egy macska.

— Vigyázz! Vigyázz! — hangozott feletem az édesem szava és már csaknem elértem az ablakot. Már éreztem arcomon a lehelletét, már felém sugárzott fehér vállának melege, már átvilágította az éjjel sötétjét szürke rejtelmes szeme, — amikor a városi drabantok minden oldalról összesereglettek és lerángattak a kötélről.

Talán ekkor, utoljára verekedtem a legszebben életemben. Hullottak a hajduk, mint a legyek, de végül mégis lefogtak.

Akkor sirva fakadtam . . . Először sirtam. Néhány nap múlva Máriának fejét vették a piacon, — én pedig itt maradtam, hogy mindig-mindig reá gondoljak az idő végtelenségéig.

Kossuth elutasítása.

Bécsből táviratozzák: Kossuth Ferencz tudvalevőleg a múlt héten memorandumot terjesztett a korona elé egy a válság megoldására irányuló tervről, olyan módon, hogy egy az ő elnöksége alatt álló kabinetet alakítanának, melybe mint a király bizalmi embereit egyes hatvanheteseket is bevonnának. Kossuth hívei körében nagy reményeket fűztek ehhez a memorandumhoz és azt várták, hogy Kossuthot, aki különben maga kérte ezt, a király kihallgatáson fogja fogadni, hogy Kossuth javaslatát a király előtt bővebben is kifejthesse. Kossuth tudvalevőleg nem kapott ilyen megbízást, hanem a király Lukácsot mint homo regiumat küldte Budapestre. Azóta Kossuth memorandumát a kabinetiroda utján visszakapta azzal a megjegyzéssel, hogy a király Lukácsot bizta meg azzal, hogy a kibontakozásról tárgyaljon.

Irodalom, művészet.

Az életünk . . .

Az életünk egynéhány elhaló dal,
Egynéhány ének, szép körben élesztve.
— Gyermekkoromban legszebb énekem volt:
„Tebenned biztunk eleitől fogva!”

Am könyveim közt zsoltáromra lassan
A történet könyve jött legfelül,
S előttem a világ legszebb dalává
Lett a „Hazádnak rendületlenül!”

Majd jött az ábrándozások szent kora,
És vele sok búbájós, tarka álom.
S új dallal lett telítelve a szívem:
„Szeretek én egyetlenegy virágom.”

. . . Száll az idő és ez a dal is elhal,
Ránk borul lassan az alkonyi óra.
S elforeshszük újra a régi zsoltárt:
„Tebenned biztunk eleitől fogva!”

Szabolcska Mihály.

A bösörményi bünszövetkezet bíróság előtt.

Botos András és társai a vádottak padján.

A tárgyalás első napja.

Debreczen, július 1.

A debreceni kir. törvényszék ma kezdette meg annak a szenzációs pénzcsalási bűnyüregnek tárgyalását, melynek számai Hajduböszörményből elnyultak Debreczenbe, majd Budapestre keresztül Bécsig. A közös bűnnek számai pedig nagyon érdekesen kötődtek össze más-más foglalkozásu, egymásra nézve kezdetben teljesen idegen emberek: Botos András debreceni ellenőrt, Kozma József szentesi tekintélyes hentesiparost, az ipanestület elnökét és Rozinger Ármia upesti címfestőt. Ez a három ember arra szövetkezett, hogy a környéken hiszékeny gazdákat a könnyű pénzcsinálás buta meséjével kifosszanak. Fekete József bösörményi gazdálkodót be is fonták annyira, hogy a szerencsétlen ember minden vagyonát feláldozta, sőt még váltóhamisításra is vetemedett. A bünszövetkezetnek rajta kívül még két más áldozata is van, kiket szintén ezrekig csaptak be.

A bünszövetkezetet ez év elején leplezte le Ballács bösörményi járásörmester. Őt hónapokon keresztül tartott a nyomozás és a vizsgálát a szenzációs ügyben, melyet ma kezdett tárgyalni a debreceni törvényszék. A tárgyalás első napjáról a következő tudósításunk számol be:

Kilenc óra után vonult be a bíróság a terembe. Oláh Miklós elnöksége alatt Horváth István és Bagossy Kálmán bírókból áll a bűn-

tető tanács. Ügyész dr. Gáthy Bálint. Kozma József védője dr. Kardos Samu, Botos Andrást dr. Révi Nándor, Rosinger Ármint pedig dr. Olchváry László helyettese, dr. Barna László védi.

Szuronyos börtönörök vezették be a vádlottakat a tárgyalási terembe.

A tárgyalás megkezdése.

Oláh Miklós elnök felolvasta a vádiratot, amely szerint a vádlottak a Btk. 383. paragrafusának 2. pontja értelmében és a Btk. novella 3. szakasza szerint minősülő három rendbeli család büntetvével vannak vádolva.

Kozma József vallomása.

Kozma József 1875-ben született, református vallású szerencsi hentes, büntetlen előéletű.

— Bűnösnek érzi magát? — kérdezte az elnök.

— Igen!

Majd vallomása további sorát: beismeri, hogy 1904. évtől kezdve Fekete Józsefet 40 ezer, Benedek Andrást 10 ezer és Péter Imrét 5 ezer korona erejéig megkárosította. — Elmondja, hogy 1903-ban ismerkedett meg Rosingerrel a Homok-utcában Kocsis Jánosnál keresztlő alkalmával. Rosinger beszélt neki, hogy van egy hamispénzgyártó gépe s csak 3—4 ezer forint ára anyag kellene hozzá. Ekkor Kozma azt mondta, hogy neki nincs pénze, de majd csak előkeríti valahonnan. — Kimentek a baromvásártérre s ott találkoztak egy Bódi Imre nevű emberrel, aki 400 koronát adott át nekik. Ezen a pénzen a Vöröskörhöz címzett korcsmában szépen megosztottak, de már ekkor Botos András is be volt avatva a titokba s egy száz koronás az övé lett belőle. Ekkor Mentzétől valami kis játékgepezetet vettek s ezt mutatták meg Bódinak s előtte ebből a kis masinából egy valódi 10 frtot vettek ki.

Kozma József ezután előadta, hogy mint-hogy Bóditól több pénzt nem remélhettek, Benedek Andrásra vetették ki a hálót. Benedek eladta a sertéseit, amelyeknek árából Kozma 2500 forintot kért. Benedek azonban azt mondta, hogy adjanak 4000 forintot.

Mi történt Bécsben.

Kozma felvitte Benedeket Bécsbe, hogy átadják a pénzt az „igazgató ur“-nak. Az igazgató urral a bécsi Burg előtt találkoztak. Kozma adta át neki a pénzt, mert az „igazgató ur“ — aki nem volt más, mint Rosinger Ármint — nem állhat szóba egy csizmás, kopott gunyájú emberrel?! Benedeket azzal hittegették, hogy a többi az „igazgató ur“ dolga. Majd feladja az a gépet. Kozma állítása szerint még ekkor maga is azt hitte, hogy tényleg gyártani fognak hamis pénzt, csak ezután jött rá a csalásra. Rosingertől most már 8000 koronát kért, hogy neki is haszna legyen a dologból.

Benedek Andrásnak fogytán volt a pénze s ő maga helyett Fekete Józsefet ajánlotta. Ezt az embert aztán alaposan megkopasztották. Többször volt vele Budapesten Kozma, majd egyszer Bécsbe is felvitte Feketét. Ismét a legelőkelőbb helyen, a Burg előtt találkoztak Rosingerrel, aki most is igazgatóként szerepelt. Kozma József úgy mutatta be őt Feketének s mikor meglátták Rosingert, Kozma így szólt Feketéhez:

— Itt jön a nagyságos ur! Ekkor 6000 koronát adott át Fekete Rosingernek. A gép azonban csak nem érkezett meg. Rosinger akkor azt mondta, hogy a gépet nem eresztették ki Bécsből, mert nincs ráirva, hogy milyen gyártmány.

Később találták ki azt, hogy a gép azért késik, mert Botos András Debreczenben feltartóztatta. Ezt a tervet Rosinger írta és állította állítólag. Fekete akkor két ezer koronát adott Kozmának, mert Botos annyit kért s ezt két részletben át is adta ő Botos Andrásnak.

Elmondta azután Kozma, hogy milyen jó viszonyban volt ő Botossal. Botos azonban zsarolta őt állandóan s fenyegette, hogy ha nem adnak pénzt feljeleníti őket. Nagyon kapzsi embernek nevezte Botost, akinek a kedvesét Ladányi Györgynét is kénytelen volt Kozma ingyen a házában tartani.

Botos mindent tagad.

- Bűnösnek érzi magát?
- Nem.
- Mióta ismeri Kozmát?
- 1904. április hó óta.
- Hogyan ismerkedett meg Kozmával?
- Egy Kádár nevű ember feljelentette Kozmát, hogy becsapta őt. A tárgyaláson én tanuként szerepeltem. Kozmát felmentették. Ő azt mondta, hogy tiszta ember és én is azt hittem, hogy ártatlan.

— Azután találkoztak még?

— Többször találkoztam vele. Egy ízben Fekete Józseffel járt Debreczenben. Én figyeltem őket, mire Kozma rám szólt, hogy ne járjak mindig a nyomukban. Mikor másodszor bejött Kozma Feketével, Feketét igazolásra szólítottam fel, akiről meggyőződtem, hogy sertéshizlaló. Ezután kiutaztam Bösörménybe, hogy tudakozódjam utánok.

Kozmáról azt mondták mindenfelé, hogy nagyon szerencsés ember. Két üzlete is van. Ekkor hazajöttem s ekkor ismerkedtem meg Ladányinéval.

Ladányiné kétszer is volt Kozmánál. Egyszer Szerencsen. Egyszer meg Kassán.

— Ön helyezte el Ladányinét Kozmánál?

— Nem.

— Elfogadta Ön a Rosinger-féle állítólagos gépet?

— Nem.

— Kapott kétezer forintot Kozmától ilyen címen?

— Nem.

— Kérdezte-e Fekete magától, hogy megkapta-e Kozmától a pénzt?

— Nem kérdezte.

— Ön és Kozma között nagy barátság volt?

— Igen.

— Kapott-e Kozmától pénzt?

— Soha.

Egyszer husz koronát kapott, azt beismeri, de ezt Kozma a Ladányi könyvére küldte, amelyet az rendezett.

— Kapott-e ön ajándékokat Kozmától?

— Nem én soha.

— Mulatott-e sokat Kozmával?

— Egy-két pohár bort megittam vele, de nem mulattam.

— Kapott-e ön először Bóditól 100 koronát?

— Nem kaptam én egy krajcárt sem soha.

— Nem ijesztgette ön őket?

— Nem soha.

— Ismerte ön Rosingert?

— Nem én soha.

Ezután Botost szembesítették Kozmával. Az elnök ismételte Kozma előtt vallomásának Botosra vonatkozó részét, amelyet Kozma továbbra is fenntartott. Botos ellenben megmaradt a tagadás mellett.

A harmadik vádlott.

Ezután Rosingerre került a sor. Büntetve volt már, család bukás miatt 3 évi fogházra. Ujpesti című. Bűnösnek nem érzi magát. Rosinger előadta, hogy 1906-ban ismerkedett meg Kozmával, akinek rajzban 100 koronás papírpénz lenyomatokat készített, amelyeket Kozma reklámcéduláknak használt fel. Tagadja, hogy Kozmát már 1904-ben ismerte volna s hogy tőle Bécsben 6000 koronát kapott volna.

Ezután az elnök az idő előrehaladottsága miatt a tárgyalás folytatását délután három órára tűzte ki.

Délutáni tárgyalás.

Rosinger Ármint folytatólago kihallgatása során azt állította, hogy Benedek Andrástól, Bódi Lajostól és Fekete Józseftől soha egy krajcárt sem kapott. Kozma József is mindössze 300 forintot adott neki apránként. Azt monddta, hogy Bösörményben nem volt, Bécsbe is csak egyszer utazott. A Botos szerepléséről semmit sem tud.

Szembesítések.

Ezután a három vádlottat szembesítették, Kozma azt hangoztatta, hogy az összezsarolt pénz felét, mintegy 22 ezer koronát Rosingertől kapta.

— Soha életemben nem volt nekem még száz forintom sem. Ha 22 ezer koronám lett volna, azóta már régen tul-

járnék a vereckei szoroson! — válaszolta Rosinger. (Derűtség.)

Kozma ismételte, amiket előzőleg Rosingerről mondott.

— Ilyen meséket is csak Kozma ur tud kitalálni, — felelte Rosinger. (Derűtség.)

Botos András nem ismeri Rosingert.

Péter Imre kihallgatása.

Péter Imre ismeri Kozmát. Komája is s s nagyon jó barátságban voltak. Kozmát becsületes embernek hitte s ezért adott neki pénzt kölcsön. Kozma a bécsi ut alkalmával 3000 koronát csikart ki tőle, azt ígérte, hogy a kétszeresét fogja visszaadni.

Bécsben látta Rosingert is, sőt egy asztalnál is ültek vele. Annyira korrekt embernek ismerte Kozmát, hogy nem gondolt arra, hogy őt még meg is csalhatja.

Fekete József kihallgatása.

Fekete József most mint sértett állott a törvényszék előtt. Részletesen elmondja a Kozmával való ismeretség kezdetét s azután pedig, hogy milyen agyafurtsággal fonták be. Határozottan állítja, hogy Botos András tagja volt a bandának s a második ezer forint átvételéről szóló Kozma-féle levelet a szeme előtt tépte szét Botos.

Mikor már Fekete az anyagi bukás szélén állott, bejött Debreczenbe s elkeseredve panaszkodott Botosnak.

— Nézze uram, ennyim van már csak mint ami rajtam van. Mit akarna velem.

— Botos azt válaszolta:

— Fiatalember maga még, csinálhat egy jó házasságot.

A szembesítés alkalmával Botos azt mondta, hogy nem beszélt soha Feketével és semmiféle levelet nem tépett szét.

Fekete Józsefet vallomására megeskették.

Benedek András vallomása.

Benedek András előadta, hogy Bódi Lajos ismertette meg Kozmával, aki tőle nagyobb összegeket csalt ki azon a címen, hogy hamis pénzgyártó gépet vásárol számára. Tud arról is, hogy Botos a Kozma kezére játszott. Egy ízben Botostól kérdezte, hogy hol található meg Kozma Józsefet.

Ekkor Botos a többek között ezeket monddta:

— Tudom én, hogy miért keresed. Majd leszámolok még én azzal a szerencsi betyárral.

Beszélt a bécsi és a budapesti utjairól. Holnap fogják a vádlottakkal szembesíteni.

A tárgyalást fél 7 óra után zárta be az elnök.

A király Balmazújváros népének.

A Semsey birtok a kisgazdák kezén.

Felira a földmivelésügyi miniszterhez.

Balmazújváros az alsó-utcai független és 48-as olvasóköri rendkívüli közgyűlése több olvasóköri és egyesület tagjainak megbízásainak hozzájárulásával június 27-én a következő, Illyés Endre ref. lelkész által szerkesztett feliratot határozta el a m. kir. földmivelésügyi miniszteriumhoz felterjeszteni:

A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak

Budapesten.

Alólirottak, mint a balmazújvárosi olvasó körök és egyesületek megbízottai s a közvélemény kétségtelenül hivatott képviselői a „Semsey birtok jövője“ címen megjelent hírlapi közlemény alapján bátorkodunk a következő fel-

iratunkat terjeszteni a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi minisztérium elé:

A hivatolt közlemény, mely a nagyméltóságú földmívelésügyi minisztérium felterjesztése alapján oly értelmű királyi határozásról szól, hogy a Semsey-féle hitbizomány tulajdonos változás esetén parcellázva eladatnék az örökös részére hitbizományi birtok, nemcsak a legnagyobb mértékben felhívta Balmazújváros egész lakosságának figyelmét, hanem osztatlan örömet keltett társadalmi és felekezeti különbség nélkül mindenkinek a szívében. Teljes tiszteletben tartjuk Semsey Andor ő méltóságának, mint a hitbizomány jelenlegi birtokosának érdemes személyét és tulajdonjogát: de midőn több mint 12 ezer lakossal bíró községünk jobb jövőjének nagyérdekéről van szó, nem késlekedhetünk a nagyméltóságú földmívelésügyi minisztériumnak Ő Felsége szeretett királyunk hozzájárulásával tervezett, határunkra vonatkozó birtok rendezését oly tiszteletteljes érdeklődéssel kísélni, mely valóban bölcs és igazán hazafias tervet a nyilvánosság ellenőrzése alá vonván, a keserű csalódás esetleges veszélyét reménykedő népüktől elhárítsa.

E végből leghálásabb köszönetünknek adunk kifejezést a nagyméltóságú földmívelésügyi minisztérium községünk boldogulását célzó valóban atyai gondoskodásáért, kérve hogy köszönetünk ezen kifejezését a magas Trónhoz is eljuttatni kegyeskedjék. Együttal bátrak vagyunk a tervezett birtokrendezésnek valóban bölcs és igazán hazafias voltára ami saját gondolkodásunk szerint a feliratban reá mutatni, hogy ezáltal mi is erősítsük azt a nemes szándékot, mely egy tekintélyes magyar községnek jobb jövő után esengő sok győtrődését már a reménység felkeltése által is megnyihitni képes.

A hűbérválság óta — mely községünk lakossága részére szűk markulag alig 5 ezer hold fekvőséget juttatott határunk több mint 25 ezer hektár területéből, — a nép-jólét emelkedése nem tarthat lépést a családfentartás, állami, községi és kulturális szükségletek fokozatos emelkedésével, mert fekvőség szerzésére saját határunk területén nincs alkalmunk és módunk; a bérelt legelőkön folytatott jószágartás kockázatos vállalata, a szántóföldeknek itt vagy idegen határban legtöbbször az örök ár évjáradékát kitevő évi haszonbéré már már meglankaszt bennünket a létért folytatott küzdelemben és közterheink hordozásában; mert hiszen aránylag nem nagy államsegéllyel pusztán a népnevelés ügyének 18 tanítói állás fenntartásában hozzuk meg áldozatunkat. Tudjuk mi, hogy ez áldozattal tartozunk önmagunknak, de tudjuk, hogy használnak magyar hazánknak is, mert minél jobb nevelésben részesülnek fiaink és leányaink, amazok annál használhatóbb védői a hazának, emezek pedig annál lelkesebb ápolói a családi jólétnek, minden szép, jó és nemes szeretetének, s éppen magának a haza szeretetének is.

Földmíveléssel foglalkozó népünk vagyoni erősítése a magyar nemzeti állam kiépítése tekintetében a legokosabb és leghazafiasabb politika, mely, mint a tervezet bizonyítja, egyes előkelő magyar családok misszióját nemcsak hogy ki nem zárja, de sőt annak a még parlagon heverő, kihasználásra alkalmas terület szerencsésen jelöli ki. Olyan politika ez, mely a nagy vagyont a tulajdonjog tiszteletben tartásával hazafias célra akként értékesíti, hogy annak egyenesen visszaszerzi azt a régi tekintélyt, mikor a nagy vagyon a magyar nemzeti életnek és államnak igazán fentartó oszlopa volt.

Ugyanezért, midőn a kérdéses birtokrendezés tervét ismételtelen leghálásabb köszönetünk kifejezésével üdvözljük, egyszersmind azon legalázatosabb kérésünket intézzük a nagyméltóságú földmívelésügyi minisztériumhoz, hogy a valóban bölcs és hazafias tervet nemcsak hogy elaludni ne engedje, de sőt azt a megvalósítás lehetőségére fentartani s annak idején megvalósítani és reánk jóakaratu figyelmét addig is kegyesen kiterjeszteni méltóztassék.

Hazafias üdvözléssel vagyunk a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi minisztériumnak Balmazújvároson, 1909 június 29.

alázatos szolgálói:

Molnár József
függ. és 48-as olv. egyleti
jegyző.

Eszenyi Bálint
függ. és 48-as olv. egyleti
elnök.

: Czipő-ujdonságok :



3117

Mandel Lipót

: czipő nagy-raktárában. :

UJDONSÁGOK.

A miniszter adományai.

4500 korona segély két kulturintézménynek.

Apponyi Albert kultuszminiszter ma leiratot intézett a város polgármesteréhez, amelyben értesíti, hogy a városi muzeum javára 2700, a kollegiumi könyvtár javára pedig 1800 koronát utalványozott ki. Semmi sem bizonyítja jobban, hogy a miniszter Debrecen sorsát szívében viseli s a debreceni intézményekre figyelemmel van, mint e ténye, amellyel segíteni igyekszik a városnak e két fontos kulturtényezőjén. Az utalványozott összeg legközelebb meg fog érkezni s azokat eljuttatják az illetékes tényezők kezébe.

— **Ügyész—szociálista—katonai becsületbíró.** A múlt hó 18-án Faragó Dezső szociálista szerkesztő Varga József kir. ügyészt a törvényszék egyik tárgyaló termében durván inzultálta. Varga József, aki tartalékos hadnagy, az ügynek a társadalmi formák szerint való elintézésére Farkas Pál dr.-t és Rácz Endre dr.-t kérte fel, akik azonban arra az elvi álláspontra helyezkedtek, hogy vannak esetek, amelyekben a sértés természete minden további lépést, amely a férfias becsületre avagy a társadalmi formákra van alapítva, eleve kizár. Durva és indokolatlan inzultusok önmagukat diszkvalifikálják. Az elintézésnek ezen módjáról Farkas Pál dr., aki a Budapesten állomásozó 10. tábori tüzérezred tartalékos hadnagya, a szabályok értelmében azonnal jelentést tett az ezredparancsnokságnak és kérte az ezred becsületügyi választmányának döntését. Ez a döntés most megtörtént és hasonló ügyek elintézésére kétségkívül nagy horderejű elvi következményekkel fog járni. A döntés ez: A 10. tábori tüzérezred becsületügyi választmányától. Nagyságos dr. Farkas Pál tartalékos hadnagy urnak Budapest. Az Ön által június 21-én az ezredparancsnokságnak jelentett tényállás alapos megvizsgálása után a becsületügyi választmányt az Ön, mint Varga József ügyész megbízottja által követelt eljárást helyesnek és korrektnek ismeri el. A becsületügyi választmány azonkívül azonosítja magát a június 18-án közzétett levélben kifejezett felfogással. Horchler alezredes, elnök.

— **Lemondott főispánok.** Nyiregyházáról jelentik, hogy Vay Gábor gróf, Szabolcs megye főispánja ma táviratilag közölte Andrassy Gyula gróf belügyminiszterrel lemondását. A másik szomszédos törvényhatóság Szatmármegye főispánja Falussy Árpád is beadta lemondását.

— **A karcagi ember Budapesten.** Karcagról még a millenium évében feljött Budapestre Vég János András földmívelő. A felesége otthon még azt kötötte a lelkére, hogy ha

már Pesten van, vegyen magának a boltban egy kalapot.

Vég János András végigjárta az összes kerepesi-uti boltokat, amíg végre egyben talált egy magának való kerek posztókalapot.

Azóta tizenhárom esztendő múlt el s a kalap egész máig megállotta a helyét. Egész máig; vagyis a múlt hét vasárnapján az aszszony megint csak fejcsóválva nézte az ura nágyon zsiros és elfakult kalapját.

— Hallja kend, — szólt hozzá, — ideje vóna, ha új kalapot vásárolna.

— Igaz is! — szólt az öreg; — de ilyen jót ugy sem kapok itt Karcagon.

— Menjen fel kend Pestre!

Másnap Vég uram a főváros utcáin járkált, kereste azt a boltot, ahol a millenium évében járt és hosszas keresgélés után csakugyan rá is akadt.

Bement az üzletbe, szó nélkül kezét fogott a meglepett segéddel, aztán így szólt:

— Megint itt vagyok! . . .

— **Huszárönkéntes és kereskedő.** Mint egy nagyváradai tudósítás jelenti kellemetlen afférja volt ottan Hodosi Géza debreczeni 7. huszárezredbeli önkéntes állatorvosnak. A Debreczenben széles körben rokonszenvesen ismert önkéntes szülei látogatására ment Nagyváradra. Kedden este az ottani Lovas utcában Popper Jakab kereskedő összeszóvalkozott vele és szóváltás közben Hodosira botot emelt. Az önkéntes erre önvédelemből kardot rántott s a nehéz lovassági karddal végig vert a kereskedőt, aki kétségbeesetten menekült. A kereskedő sebesülése jelentéktelen.

— **Az útszélről.** Megkezdődött az aratás. De, nem vastag a tarló. Ritkán sorakoznak a keresztek.

Nem vastag a tarló.

Bécsben is megfenték a kaszát. Fenegetik a kaszát.

A magyar nemzeti törekvések kalászeit próbálgatják rendekre dűteni. Jó zsebrákhaszonra aratókat keres Bécs? . . .

Fájdalom! Mindenre akadnak gyászmagyarok.

Fejérváry báró, a kegyelmes darabont főparancsnok, leghivebb szolgálója Bécsnek; mert nem ismer hazát, csak „tábort.” Ilyen elemekből volt hajdanta össze verbuválva „Wallenstein-tábora” is.

Fejérváry Géza báró rászolgált, hogy császári ura asztalához ültesse! Hogy odafent ünnepeljék.

Nekik „smarn” a nemzet.

Megkezdődött az aratás. De, nem vastag a tarló. Ritkán sorakoznak a keresztek . . .

Nekik ez is — smarn! Mindent „kutyába vesznek”, a mi a népeket, a nemzeteket érdekli.

Mikor is lesz már egyszer igazán napfelkelte?

— **Az Arany Bika bemutató előadása tegnap** folyt le zsufolt ház előtt. Az a finom és előkelő közönség, mely a mulatókat frequentálja, nem hiába látogatja oly sürün az Arany Bika Mulatót. Az igazgatóság ezuttal is páratlan érzékkel válogatta össze a metropoliszok megcsodált variété-különlegességeit. Te Thaidas e kitűnő amerikai akrobaták, oly mutatványokkal szerepelnek, melyekhez hasonlót Debreczenben látni még nem lehetett. Hatásukat növeli az a kifogyhatatlan, ameirkai izt komikum, melynek nyomán harsogó kedv és viharos taps kél. Vagy talán kel?! E problémával kacagtatja meg Sáfrány Vilmos a publikumot. Göndör Aurél, nemcsak humorával köti le a hallgatóság figyelmét, hanem mimikájával is oly kacajra fakaszt, amilyent már rég hallottunk. Egy ilyen sok oldalú művész szerződtetéséhez csak gratulálhatunk a direkt-

cióinak. Sajnos, nincs elég helyünk, hogy az összes kiváló számot érdemük szerint felemlítsük, de a premier cloujáról: The 8 Sec-Saw-Girls-ről, e csodaszép nyolc angol nőből álló ritka csoportról, meg nem emlékezni vétek volna. Olyan csoport, amelyen csak a világ első színpadjain látható. Világlátott nők, kik szemükkel úgy tudnak dirigálni, mint Huber Sándor, a mulató kintinő karnagya, sem különben.

— **A nap halottai.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Juhász Sándorné g. kath. 49 éves, Marx Vilma r. kath. 11 hónapos, Buga N. ref. 7 óra, Widder Sámuel izr. 64 éves, Gerebessy István gör. kath. 13 hónapos, Kacsó László ref. 1 napos.

— **Rabló cigányok.** Kabáról a csendőrség veszedelmes atyafiakat kísért be. Rácz András kabai lakos békésen haladt tegnap az utcán, amidőn szembe találkozott Kolompár Gusztó és Flóri cigányokkal. Ezek minden szó nélkül megrohanták és földre teperték. Majd kiszedték a zsebéből 16 koronáját. A megroholt Rácz András feljelentésére a cigányokat elfogták.

— **Őrült a vonaton.** Nagy riadalmat okozott ma a Debrecen—Budapest közt közlekedő 713. számú személyvonaton egy őrült ember. Drücke Gyula 35 éves kertész az illető, aki Cegléd és Budapest között valamelyik közbeeső állomáson felkapaszkodott a vonat egyik kocsjának a tetejére. Amikor a vonat a kőbányai alsó pályaudvarra érkezett, Drücke a vonat tetején dühöngeni kezdett. Kést rántott elő és leszurással fenyegetett mindenkit, aki feléje közeledett. Nagynehezen levették az őrült embert a vonat tetejéről, bevitték a főkapitányságra ahonnan a lipótmezei tébolydába szállították.

— **A város vízvezetéke.** Debrecen város vízvezetéke ügyében a bizottság Kovács József polgármester elnökle alatt tartott ma délben ülést. Az ülésen Aczél Géza főmérnök referált a kutató- és szivattyúzási munkálatok eredményéről. A bizottság foglalkozott még a vízvezeték építésének részleteivel. Az ülésen jelen voltak Aczél Géza főmérnök, Magoss György dr. t. főügyész, Körner Adolf tanácsnok, dr. Fejér Ferenc, Latinovics Mihály, Várady Géza, Tóth István, Haty Kálmán. A bizottság végül felhívta vállalkozókat, hogy munkájukat haladéktalanul fejezzék be.

— **A guti lakások.** Tudvalevő, hogy a város a guti cselédlakások építésére pályázatot hirdetett. A pályázat ma délben jár le. Eddig már több ajánlat érkezett be. Az összes ajánlatok felett a legközelebbi tanácsülésen döntenek.

— **Meghívó.** A debreceni zenekedvelők társaságának választmánya f. hó 2-án délután 6 órakor, a főispáni hivatalos helyiségben választmányi gyűlést tart, melyre a választmány igen tisztelt tagjait ezúton is meghívja az elnökség.

— **Táncolva ment a halálba.** Különös körülmények között halt meg tegnap Berettyóújfaluban Udvarhelyi Gyula mázolósegéd, aki valósággal táncolva ment a halálba. A szerencsétlen fiatal ember mulatás közben halt meg. Máté István nagyváradi mázolósegéd vendégségben volt Udvarhelyinél, aki a vendég tiszteletére vidám estét csapott. Elvitte Máté Istvánt a jó bort mérő helyekre és a jókedvű fiatalok azzal tetézték be mulatságukat, hogy vidám hölgytársaságot kerestek fel, ahol — amint ez szokás — szívesen fogadták őket. Berettyóújfaluban is van vak zongorás és a mulató ifjak táncba kezdtek a vidám hölgyekkel. Bóditó keringőket lejtek a mulató ház szalonjának parkettjén és a mámor, a vágy a szívére szállt ennek a vidám fiatal legénynek. A legszebb hölgyet átkarolva, keringőzött Udvarhelyi Gyula, mikor egyszer csak a szívéhez kapott. Elsápadt és a pamlagra rogyott. Nagy lett a riadalom. A zongorásnak, táncnak vége szakot. Összefutottak a lengeruhájú nők és éleszt-

getni próbálták az elalétt ifjut. De semmi sem használt. Udvarhelyi Gyula rövid pár perc alatt kiszvenedett. Halálát szívszélhűdés okozta.

— **Pogány Ármin távozása.** Pogány Ármin főmérnököt, akit Pécsre műhelyfőnöknek helyeztek át, tegnap este bucsúztatták el a „Arany Bika” disztermében a vasutasok és tisztelői. Az ötszáz terítékű banketten számos felkösztöntő hangzott el, melyet a távozó főmérnök iránti szeretetét tolmácsolták.

— **Meglopott kocsis.** A rendőrség büntügyi osztályán tegnap panaszt tett Veress Bálint Árpád-tér 48. szám alatt lakó kocsis egy ismeretlen napszámos kinézésű ember ellen, aki belopódzott istállójába és onnan husz korona értékű csizmáját ellopta. — A rendőrség nyomozza a tolvajt.

— **Göndör Aurél,** közönségünk kedvence tegnap lépett fel az idén először az Arany Bika Mulatóban. A közönség óriási tapsviharral honorálta ennek az intelligens artistának igazán diszkrét s mégis kacagató előadását. Göndör Aurél igazi művész a maga nemében, aki nem drasztikával, hanem szellemes ötleteivel nyeri meg a közönség tetszését és elismerését.

— **Beiratkozás a polgári fiúiskolába.** A debreceni négyosztályu nyilvános magán polgári fiúiskolában a jövő tanévre szóló beiratkozások naponta délelőtt 10—12, délután 3—5. eszközöltetnek. Az igazgatóság. (Jókai-utca 8.)

— **Szünidei tanfolyam.** A debreceni állami felügyelet alatt álló középiskolai fiuinternátus (Jókai-u. 8.) szünidei kurzusába oly tanulók vétetnek fel, kik bármely középiskolában javítóvizsgálatra utasítottak. Egyes tantárgyak szerint szaktanítás. Bővebb felvilágosítást szívesen ad az igazgatóság.

— **A Royal-kávéházban ma és a következő napokon minden este Banda Marci teljes zenekarával hangverseny tart.**

— **Uraktól levett** ócska ruhákat igentisztessegek árban vesz Rósenberg Béni Debreczen Bádogos-utca 1.

— **Alföldi Károly** Táncintézetében a szünidei tanfolyam július hó 1-én megkezdődik. Beiratkozásokat elfogad Péterfia u. 2. szám.

— **Földzetlen tejet** saját tehenészetemből házhoz szállítok, de csak két literen felül. Ehrenfeld Miksa, Nyomatató-u. 15.

— **Mosásban és vasalásban** teljesen jártas magános nő uri házakhoz ajánlkozik. Hajó-utca 18.

— **Zöld lucerna** ölszámra kapható Balla Istvánnál, Hatvan-utca 65. szám.

— **Aromás és zamatos pörkölt** kávék kaphatók Félegyháznál. Villanyüzemű kávé pörköld a kirakatban Piacz és Miklós-utca sarok.

— **A legjobb ízű aromás pörkölt** kávé Félegyháznál kapható. Villanyüzemű kávé pörköld a kirakatban Piacz és Miklós-utca sarok.

— **Megérkeztek az újtöltésű zsebvilany lámpák** Mentze Henrik áruházában, Kossuth-u. 4. szám.

— **Valódi angol és solingeni acél zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kellékek** beszerzésére legjobban ajánljuk Mentze Henrik áruházát Kossuth-utca 4-ik szám.

TÁVIRATOK.

Lukács kihallgatásához.

Budapest, július 1. Lukács László kihallgatásán döntés nem történt, az a Magyar Tudósító szerint csak informatív jellegű volt. Holnap új kihallgatáson jelenik meg Lukács a király előtt. A kihallgatás után több látogatást tett a homo régius, a többek közt meglátogatta Aehrenthal külügyminisztert és gr. Szapáry Gyulát s velük a helyzetről beszélgetett. A bécsi tartózkodásról táviratunk a következők:

Bécs, július 1. Lukács László kihallgatása fél 12 órakor ért véget. A király kegyesen fogadta s kijelentette előtte, hogy a döntést függőben tartja, de rövid idő alatt dönteni fog s ezért kérte Lukácsot, hogy maradjon addig Bécsben.

Budapest, július 1. A Budapesti Tudósító jelenti: Lukácsot a király holnap újra kihallgatáson fogadja. Lukács újabb információkat ad az uralkodónak a helyzetről. Lukács csak holnapig marad Bécsben s akkor visszautazik Budapestre.

Helyreáll a béke.

Bécs, július 1. A Wiener Allgemeine Zeitung a következőket közli: A béke a nemzet és a király között legközelebb be fog következni. Lukács László több újságíró előtt kijelentette, hogy kabinetjét rövid idő alatt megalakítja. A parlament feloszlására nem hajlandó s kabinetjét a béke létrejötte után rekonstruálni fogja.

Lukács Aehrentháznál.

Bécs, július 1. Lukács László a kihallgatás után több látogatást tett. Meglátogatta Aehrenthal báró külügyminisztert, mert szerinte ez Magyarország minisztere is s vele beszélgetett a helyzetről, a parlamenti frakciókról és a bankcsoportról. Tanácskoztak a kibontakozás módzatairól.

A függetlenségi pártból.

Budapest, július 1. A függetlenségi párti képviselők teljesen a tegnapi egységes párthatározat hatása alatt állanak. Hangsúlyozzák, hogy a pártban ellentét nincsen, amit mutat az a körülmény is, hogy Justh Gyula ma Kossuth Ferencel, Hoytsy Pál pedig Holló Lajos ke-reste fel és a további politikai kérdésekben a további egyöntetű eljárást állapították meg. A pártkörben Holló Lajos szintén a pártegységet hangsúlyozta, mi nagy megnyugvást keltett.

Eltűnt bankigazgató.

Bécs, július 1. Hromatka Ferenc a Merkurbank igazgatója Bécsből eltűnt. Azt hiszik, hogy a Dunába ölte magát. A vizsgálat alkalmával kitűnően, hogy a banknál óriási százezrekremenő pénzhány van, az igazgató vagyonára csődöt rendeltek el. A vizsgálat folyik.

Öngyilkos alezredes.

Torda, július 1. Barnaky József nyugalmazott alezredes ma reggel holtan találták szobájában. — A vizsgálat megállapította, hogy az alezredes, ki utóbbi időben sokat betegeskedett, éjjel megmérgezte magát.

Le Délice

cigaretta-papír és
cigaretta-hüvely

2787

mindenütt kapható.

Összehívták a képviselőházat.

Budapest, július 1. Justh Gyula, a képviselőház elnöke, ma délelőtt intézkedett, hogy a képviselőházat e hó ötödikére, hétfőre, délelőtt tíz órára, ülésre hívják össze. Az ülést, — mint már hírül adtuk — a horvát képviselők kérelmére hívta össze az elnök. Ma délelőtt ugyanis Surmin, Benjamin, Lakovics és Babics-Gyalaszkó horvát képviselők írásban is átadták Justh Gyulának a Ház összehívására irányuló kérelmet, mire az elnök nyomban megtette a szükséges intézkedéseket. A hétfői ülésen az eddigi megállapodás szerint csak a horvát képviselők valamelyike fogja bejelenteni Novoszel Mátyás mentelmi sérelmet, azonban nem lehetetlen, hogy az újabb fejlemények folytán a válság dolgát is szóba hozzák.

Újabb földrengés Messzinában.

Messzina, július 1. Ma reggel 7 óra 30 perckor itt igen erős hullámos földrengést éretek, amely 8—10 másodpercig tartott. Számos fal bedőlt. A megijedt lakosság elhagyta a lakóházakat.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényeknél, csukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salva-Érdeki Salvaforrás Vállalatnál Budapest, V. Szabadszángátán.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 1.

Buzakinál mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Bágyadt irányzat mellett néhány ezer métermázsa került forgalomba 10 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek bágyadtak. Idő: boros.

Buza októberre	13.63—54
Buza áprilisra	13.87—88
Rozs októberre	9.97—94
Zab októberre	7.73—74
Tengeri júliusra	7.65—66
Tengeri augusztusra	7.86—86
Repce augusztusra	14.55—65

Regény-csarnok.

119.

Regény.

A nagy rejtély.

— Az igazat kívánta hallani. Ime itt van! Részleges, hogy vigyázzon Beaulynéval szemben de nincs oka mármint a féltékenységre. Válassza a biztos utat. Értékezzék áfnév alatt LadyClarindával.

„Azon név alatt jelenhetek meg az ebédeu, mely alatt Eustace elvett“, mondám. „Mint Woodwillené“ mehetek oda.

„Ez az!“ kiáltott Dexter. „Mit nem adnék érte, ha jelen lehetnék, midőn Lady Clarinda be fogja önt mutatni Beaulynénak! Képzeld azt a helyzetet! Egy nő, ki lelke legmélyén undok titkot rejteget, s egy másik nő, kinek tuomása van e titokról, s ki az igazságszolgáltatás szent törvénye következtében e titkot napvilágra fogja hozni. Mily küzdalem! Mily tárgy egy beszélyre! Lázban vagyok, ha rá gondolok. Magamon kívül vagyok, ha a jövőbe nézek s Boargia-Beelynét végregretén látom. Ne ijedjen meg!“ kiáltott, míg szeméi ismét vad lángra gyúltak. „Agyam újból forrni kezd fejemben. Testi gyakorlatban kell menedé-

ket keresnem. Ki kell ereszenem a gözt, vagy pedig itt helyben, vörös zubbonyomban szét-pattanok!“

A régi örület erőt vett rajta. Az ajtóhoz siettem, hogy szükség esetében menekülhessek előle s csak aztán bátorkodtam visszapillantani feléje.

Vad sebességgel elindult kerekem, — félig ember, félig szék — s mint a forgó szél, a szoba tulsó végén termett. Azonban jelenlegi állapotában még ezen mozgás sem elégitette ki. Pillanat alatt a földön volt; kezeire halyezkedve, a távolban úgy nézett ki, mint valami óriási béka. A szobán végigugrálva, minden utjába eső könnyebb és kisebb széket felborított. A szoba legvégére érve megfordult, végig nézte a feldöntött székeket s a diadal egy éles kiáltással felbátorítva magát, neki rohant, s egymásután villámsebességgel keresztül szökött a székeken; alsó tagjaitól megfosztott teste majd vállal előre hajlott, majd hátra vetődött, hogy egyensúlyt ne veszítsen — oly módon, mit látni csodálatra méltó, de egyszer smind irtózatos is volt. „Dexter békája“ kiáltott örömtel, madárszerű könnyűségével az utolsó feldöntött székre guggolva, a mint a szoba tulsó végére ért. „Nemde Valéria nagysád, nyomorék létemre elég mozgékony vagyok. Igyunk Borgia-Beaulyné felakasztására! Ide egy második üveg burgundival.“

Kétségbeesetten megragadtam az első kínálkozó alkalmat, hogy eljussak tőle.

„Ön elfelejté“, mondám, „hogy rögtön az ezredeshez kell sietnem. Ha idejekorán nem intem őt, még a hamis néven talál emlegetni Lady Olarinda előtt.“

A sietség és mozgás eszméje épen arra való volt, hog jelen hangulatában képzeletét megragadja. Dühösen belesipolt ezüst sipjába, mely Arielt a konyha régiókból előhívta s gyönyörének teljes örületében fel-s alászökdécselt kezein.

„Ariel kocsit hozzon kegyednek!“ kiáltott. „Lóhalálba kocsizzék az ezredeshez. Percznyi mulasztás nélkül állítsa fel számára a tört. Ön e napok napja! Mily nap volt ez! Ön mily gyönyör, iszonyu titkomtól szabadulhatni s azt kegyeddel megoszthatni! A boldogság majd megöl — olyan vagyok, mint a föld szelleme Shelley költeményében.“ S ama nagyszerű sorokban tört ki lelkesültsége, melyekben „a felsz badított Prometheusben“ a föld, a szerelem szellemét érezve, beszédre fakad:

„Az öröm, a diadal, gyönyörtelt örület!
A végtelen, áradó, fakadó képzelet!
Az étheri üdv, mit le nem köt semmitem!
H! sa! az élnek lelkesülése
Mely át fog, mint a lét üdvözülése —
S fel eviszen, fel a kéklő magasba.
Mint szál ragad felhőt fel a magasra!

„Igy érzek én most Valéria! így érzek én!“

Átléptem a küszöböt, a mig beszélt. Midőn utoljára visszaneztem feléje, ama ragyogó szavak ömlöttek ajkairól — nyomorék teste a feldült széken guggolt, mig extcsisában feltekin-tatt valami oly menyhez, mit saját képzelete teremtet éléje. Csendesen kiosontam az előszobába. Mig e szobán keresztülhaladtam, má ismét megváltozott: Átható örömkialtását hallottam s a halk neszt, mit zökkenés közben kezei a padlón előidéztek. Ismét átágrálta a feldült székeket s „Dexter békája“ szerepében játszott.

A csarnokban Ariel már várt reám.

A mint feléje közeledtem, esetleg épen keztyüt húztam. Megállított, s jobb karomat megragadva, kezemet arczásos emelte. Meg akarja-e csókolni? vagy meg akar-e harapni? gondolám. Egyetsem. Megszaglálta mint a kutya — aztán durva, csukló nevetéssel elbocsájtotta ismét.

„Nem szagol illatszerei után“, szölt. „Ön nem nylnl szakállához. Most hiszek önnek. Kocsit akar?“

„Köszönöm. Járni fogok, mig kocsíhoz érek.“

De Ariel elhatározta, hogy előzékeny lesz irántam, most a miért csakugyan nem nyultam Dexter szakállához.

„Mondom!“ szólalt meg legmélyebb hangján.

„Mit?“

„Örülök, hogy fel nem borítottam a csatornába. Így ni!“

Folyt. köv.

A MAGAS-TÁTRA

legbájosabb, legolcsóbb nyaralóhelye.

Poprád r. t. város tulajdonát képező

TÁTRA-VIRÁGVÖLGY.

Éghajlata enyhe. Szobaárak 1 K 60 f.-től 5 K-ig naponta, elő- és utó-idényben 30%-kal olcsóbb.

Étkezés közös asztalnál, reggeli, ebéd, vacsora heti 28 K., vagy étlap szerint.

Kádfürdő 80 fill. Zenedij, gyógydíj nincs. Állandó fürdőorvos. Felvilágosítással készségesen szolgál:

TÁTRA-VIRÁGVÖLGY gondnoksága.

✂ Köszén ✂

: nagykereskedés.

Szállít kitűnő minőségű felső-sziléziai kőszent, u. m. darabos, kocka és dió nagyságban.

I. rendű minőség 306 kor.
Dió II. rendű 233 kor.

10,000 klgmönként Debreczenbe szállítva.

Ipari célokra szolgáló szén olcsó áron.

Megrendelés:

Rudolf Mosse Breslau B. E. 4332.

szám alá kéretnek.

Serravallo

Vasas Kina-bora.

A bécsi 1906. évi egészségügyl kiállításon
államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszér gyöngéledők, vérszegények és láb-zók részére. Etvágygerjesztő, idegerősítő, vér-javitó szer. — Kiválóan jóízű.

Több mint 6000 orvosi elismerő nyilatkozata.

J. Serravallo

csász és kir. udvari szállító.

Triest-Barcola.

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fillér, 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Négy szobás utcza lakás

Bethlen-utcza elején augusztus 1-ére

kiadó.

Értekezhetni Mayer Jenő füszer és csemege üzletében. Piacz- és Széchenyi-utcza sarkon.

1909. július 2.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hínasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézörösséget. Az eldurvult, kirepedezett ésszelkifújta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő
gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
2853 a városházzal szemben.

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény	7 korona.
3.10 m. hosszú	1 szelvény	10 korona.
teljes férfiruhához	1 szelvény	12 korona.
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény	15 korona.
elegendő csak	1 szelvény	17 korona.
	1 szelvény	18 korona.
	1 szelvény	20 korona.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K.-ért, szintugy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamgarut stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, amelyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahü, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes hévvízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használnak az összes reumatikus- és idegbántalmaknál. Uszodák, hölég-, szénsavas- és villamosviz-fürdők. Ivó- és belélegzési-kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld

2864

az IGAZGATÓSÁG.

Férfiak ne féljenek, GONO

Krémet ELŐZETESEN használva, a legbiztosabban meg vannak védve az összes nemi betegségek ellen.

Rendkívüli előnyei:

HASZNÁLATA TISZTA, EGYSZERŰ ÉS KELEMES. Az egyetlen szer, mely ELŐZETESEN használva, a legbiztosabb védelmet nyújtja.

|| Orvosok ajánlják ||

Eredeti tubus 2 korona
5 kis tubus dobozban 3 korona
Postaköltség külön 45 fillér.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógytára Budapest, Király-utca 12. — Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.

MEGLEPŐ SZINTE CSODALÁTOSS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vese, hólyag és belbántalmaknál valaminth asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható
KONTSEK GÉZA
fűszer és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Bérbeadom

vagy eladom Kegye (Szilágy-megye, posta és vasut Szakócsi) községben fekvő 1224 hold 1200 négyszögöles birtokomat. Ára felszereléssel 3400 korona. Évi bér 14.000 kor.

Értekezhetni szóbelileg a helyszínén. Írásbelileg Dr. Jan-kovich Ferencz Budapest, Magyar-utca 27. 3121

Gyertyánliget

(Máramarosmegye)

a legszebb, legegészségesebb klimatikus erdei hegyi gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet.

Csodálatos szép magas fekvés, por- és szélmentes, ózondus, enyhe levegő, kitűnő ízű és könnyen emészthető tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Legradikálisabb gyógsiker: vérszegénység, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és női bántalmaknál. Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás. Igen mérsékelt árak.

Idény: május-október. Vasuti állomás: N.-Bocskó
Előnyök: 1. Olcsó árak és fesztelen életmód. 2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Közeli vasutállomás és jó kocsit. Interurban telefon.
2629 A fürdőigazgatóság.

Magy. kir. államvasutak igazgatóság.

175597.

Menetrendmódosítás

a kisterenye-kisujszállási vonalon.

Folyó évi július hó 15-től kezdve a kisterenye-kisujszállási vonalon a jelenleg Hevestől—Kál-Kápolnáig közlekedő és Hevesről este 7 óra 20 perckor induló vegyes vonat forgalmon kívül helyeztetik, ellenben Pusztataskony—Abádszalóktól Kál-Kápolnáig egy új vegyes vonat helyeztetik forgalomba.

E vonat Pusztataskony—Abádszalókról reggel 4 óra 48 perckor fog indulni és Kál-Kápolnára reggel 6 óra 35 perckor érkezni, hol csatlakozást talál a Kál-Kápolnáról reggel 6 óra 51 perckor Miskolcz-felé induló személyszállító tehervonathoz.

Az ellenirányban pedig a jelenleg Kál-Kápolnától Hevesig közlekedő és Kál-Kápolnáról délután 5 óra 29 perckor induló vegyesvonat forgalmu Pusztataskony—Abádszalókiig kiterjesztetik és oda 7 óra 14 perckor érkezik.

A részletes menetrendre nézve a kifüggesztett hirdetések nyújtanak bővebb felvilágosítást.

Budapest, 1909. június hó 25-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Eladó birtok.

Egy 25 holdas fancikai (kaszáló fekete homok talaju)

eladó.

Értekezhetni lehet: Dr. MÁRTON KÁLMÁN ügyvédnél, Piac-utca 44. sz. a.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Mosó kelme ujdonságok
Zefir. Batist. Ottomán-vászon.
.. Kreton. Voile de laine ..
!!! óriási raktára !!!

Goldstein Karolin

orvosilag elismert mellfűző műterme

DEBRECEN, Piac-utca 61.

Mérték után rendelve bárminő érzékeny alakra -- 6 óra alatt készít legkényelmesebb --

midert

kitűnő egyenestartókat. — Kirakatba készült fűzőket félárban adom el. Óriási raktár kész fűzőkben legolcsóbb árakban.

Ha fáradt, ha izzad a keze,

ha izzad a lába, úgy csak szénsavas pezsgő

SICCOGENT

használjon. Az izzadság következtében föllépő kellemetlen **bűzt** megszünteti, a járását megkönnyíti.

I doboz 30 fillér.

Vegyipari labororium :

Detsinyi Frigyes

Budapest, V., Marokkói-u. 2.

Debreczenben kapható : **Mihalovits**

Jenő „Kigyó“-gyógyszertárában.

PÜSPÖKCLADÁNY

melletti **Szőkeziget-pusztán** teljesített építkezésnél fennmaradt,
:-: igen jó állapotban levő 3099 :-:

1660 drb. (6700 fm.) állványpalló, || 25 drb. (85 fm.) bárdoltfa (streichfa)

380 „ (1390 „ gömbfa, || 200 „ állvány-kapocs

jutányos áron eladó.

Részletesebb felvilágosítást nyújt **MOCSÁNYI KÁROLY** építőmester
:-: Budapest, VII., Erzsébet-körút 48. sz. :-:

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavító műhely közelében a vámospércsi országot mentén fekvő ugynevezett **Nyilas-telepen**

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet **Dr. Márton Kálmán** ügyvédnél Piacz-u. 44. szám. Ujfalussy-ház.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szabadalm. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 37-İK SZÁM.

Megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőt létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

SCHWARTZ R. Debrecen

DÉGENFELD-TÉR 8. SZÁM

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végárak, szőrmék stbiek vegytisztítását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehéreneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áráiról, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

KOVALD PÉTER ÉS FIA cég.

A „Debreczen“

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia=utca 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állithasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők lakodalmi és béli meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen“ kiadóhivatalában (Piacz-u. 40. szám) eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen“ nyomda.